

ПРОЦЕДУРА АТЕСТАЦІЇ У ДЕРЖАВНІЙ МЕТРОЛОГІЧНІЙ СИСТЕМІ

Гладка Л.А., доцент; Бородавко Т.Ю., студентка

Проведення контролю за станом довкілля та отримання об'єктивної інформації є важливими ланками у розв'язанні екологічних проблем. Метрологічне забезпечення допомагає отримувати реальну інформацію про стан довкілля, а звідси – розробляти та впроваджувати заходи щодо поліпшення стану навколишнього середовища, тобто це є складовою частиною процесу екологічного управління. Усі види забруднень вимірюються за допомогою вимірювальної техніки, приладів та устаткування.

Створюються вимірювальні комплекси, які об'єднують прилади різноманітного функціонального призначення та дозволяють проводити необхідні вимірювання. З цією метою створені лабораторії. Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність» встановлює вимоги щодо організації та порядку здійснення уповноваження і атестації у державній метрологічній системі на проведення метрологічних робіт.

Засоби вимірювань, що розробляються, вироблювані, та такі, що поступають по імпорту і знаходяться в експлуатації, ділять на дві групи:

- призначені для застосування і вживані в сферах розповсюдження державного метрологічного контролю і нагляду

- не призначені для застосування і не вживані в сферах розповсюдження державного метрологічного контролю і нагляду. За цими засобами вимірювань нагляд з боку держави не проводиться.

На відміну від перевірки, яку здійснюють органи державної метрологічної служби, калібрування може проводитися будь-якою метрологічною службою (або фізичною особою) за наявності належних умов для кваліфікованого виконання даної роботи. Калібрування – добровільна операція і її може виконати також і метрологічна служба самого підприємства.

Проте добровільний характер не звільняє метрологічну службу підприємства від необхідності дотримувати певні вимоги. Головне з них – обов'язкова «прив'язка» робочого засобу вимірювань до національного (державного) еталону. Таким чином, функцію калібрування слід розглядати як складову частину національної системи забезпечення єдності вимірювань. А оскільки принцип національної системи єдності вимірювань гармонізовані з міжнародними правилами і нормами, то калібрування включається в світову систему забезпечення єдності вимірювання.

Необхідність проведення атестації лабораторій на проведення вимірювань поза сферою поширення державного метрологічного нагляду визначається відповідними метрологічними центрами, територіальними органами, підприємствами й організаціями.

Проведення єдиної в країні технічної політики у сфері атестації лабораторій належить до компетенції Держспоживстандарту України. Територіальні органи у сфері атестації здійснюють атестацію лабораторій, які перебувають у закріпленому регіоні.

Критерієм атестації на технічну компетентність є:

- організаційна структура, фактичний склад працівників та їх кваліфікаційний рівень повинні забезпечувати виконання метрологічних робіт на належному рівні,

- працівники повинні мати посадові інструкції, які встановлюють їхні завдання, права, обов'язки, відповідальність, а також кваліфікаційні вимоги,

- фахівці, які безпосередньо проводять метрологічні роботи, повинні бути атестовані в порядку, установленому Держстандартом України,

- приміщення, у яких проводяться вимірювання повинні відповідати вимогам документів, безпеки праці та охорони довкілля,

- робочі місця повинні бути атестовані або паспортизовані,

- доступ до місця проведення вимірювань осіб повинен контролюватись.

Завпроваджуються три види атестації – первинна, періодична та позачергова.

Атестація передбачає такі етапи:

- подання заявок на проведення атестації за відповідною формою,

- укладання договорів між органами з атестації та заявником,

- проведення експертизи поданих матеріалів,

- розроблення програм перевірки заявників для визначення відповідності критеріям атестації та інші.

Термін проведення експертизи та розроблення програми перевірки не повинен перевищувати 20 робочих днів. За результатами експертизи складається експертний висновок за наведеною формою.

Відповідність критеріям атестації встановлюється комісією шляхом аналізу матеріалів, перевірки умов, співбесід та контролю правильності виконання метрологічних робіт. За результатами перевірки комісія складає кат. У разі позитивного рішення про атестацію видається свідоцтво про атестацію. Термін дії свідоцтва не повинен перевищувати 5 років.

Атестовані організації за проведення метрологічних робіт, не зазначених у галузі атестації, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

Список використаної літератури:

1. Правила уповноваження та атестації у державній метрологічній системі (погоджено з Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва, рішення від 23.03. 2005 №164) 2005р – 10 с.

2. Крылова Г.Д. Основы стандартизации, сертификации, метрологии: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2001. – 711 с.